

sammen, som man ser, med det første Punkt, og er det første bevist, er ogsaa det andet bevist, og det er det. Men nu kommer det tredie, og det er vel fagtenes deraf, at den store Kapital skal gøres, det lille Hensyn, man tillige vil have, nemlig at protestere mod Ministerens vilkaarlige Fremgangsmaade. Man kunde nu dertil svare, at, hvad Drdsføreren kan mene om Forslaget i og for sig, ikke er afgjørende, men hvad der er det Afgjørende, er, at Forslaget ikke i mindste Maade forbød Ministeren fremtidig at inddrage; det gjør vort Forslag heller ikke; altsaa i den Henseende er Forslaget fuldkommen overensstemmende med det tidligere. Men, vil den ærede forhenværende Drdsfører sige, der skulde i hans Forslag desuden ligge en Misbilligelse, medens der i vort ligger en Tillid. Det skulde altsaa være Forskjellen; men dertil svarer jeg simpelthen, at det kun er i den ærede forhenværende Drdsførers Fantasi, det spørger, og det var en saadan Overdrivelse, at jeg virkelig ikke finder mig besjætt til at gjendrive ham, naar han sagde, at en Minister kunde — jeg veed ikke, om det var i 100 Aar eller i 20 — være Minister og gjort den kirkelige Lovgivning og Skolevesenet al den Nytte, han kunde, og han vilde blive glad, naar han kunde møde en saadan topmaakt Tillid, som her er vist ham. Jeg tvivler om, at selv den ærede Drdsfører, hvis han var Ministeren, vilde være saa overmaade vel tilfreds med en saadan Præmie for saa lang og tro Tjeneste (En Stemme: Han er ikke Drdsfører!) — det veed jeg nok, men han har været det, og jeg staar endnu i Tanken i den gamle Tid, skal jeg sige. Altsaa, jeg skjøner ikke bedre, end at netop det, som den ærede Drdsfører i Fjor hævdede, og som han havde Ret til at hævde paa Flertallets Begne, i fuldt Maal tilfredsstilles. Men lad os nu spørge: Hvorledes vilde den faktiske Tilstand være, dersom vi fulgte den ærede forhenværende Drdsfører? Den vilde være denne, at Ministeren blev ved at klippe af som forhen, og en skøn Dag gav sig til at dele ud (Aflsydelse); det har jo den ærede forhenværende Drdsfører selv frygtet for, saa det hører vel ikke til de Ring, der kun høre hjemme i Spørgsmaals Verden. Det er ogsaa Noget, der ligger temmelig klart for, at det vilde være slet. Nu har den ærede Drdsfører været med til atter og atter i en Række af Aar at protestere og holde Taler mod denne Fremgangsmaade, uden at det har hjulpet os noget, eller uden at Lovgivningsmagten har faaet nogen Indflydelse paa disse Midler. Saaledes har den faktiske Tilstand hidtil været, og vi vilde heller ikke fremtidig faae nogen Indflydelse paa disse Midler, fordi vi fulgte den ærede Drdsfører i hans Endringsforslag. Hvorledes vil imidlertid Tilstanden blive efter vort Forslag? Den bliver denne, at der herefter ikke kan røres en Øre af disse Penge uden Lovgivningsmagtens Samtykke;

men har jeg saa ikke havt Ret i at sige, at jeg foreirækker nogle Tusind Kroner — nogle Hundrede Tusinder Kroner kunde jeg maaske sige — i Stedet for at lade mig nøie med Protester og Principer, saa meget mere som Protesterne og Principerne gaa med i Løbet, og naar Lyden er borte af Ordene, have vi Intet. Altsaa, det er den faktiske Tilstand, og det skal man ikke blive fri for at høre. Kan man end i Diebliffet ophidsede Befolkningen ved Hjælp af Mistænkliggjørelser, skulle dog de faktiske Kjendsgjerninger, og hvad vi naae her, blive haarde Raabater, som man ikke saaledes skal kunne knække (S. Rjær: Der er god Tid at vente!) Ja, det haaber jeg ogsaa; jeg stoler i Sandhed paa Befolkningens sunde Sands og haaber, at Befolkningen skal faae saa god Tid til at sunde sig i og tænke sig om, at ogsaa den vil komme til det Resultat, at det er bedre at faae noget Virkeligt end at lade sig nøie med Ord og Ord alene. Endelig talte den ærede Drdsfører om en „Fond“, der her oprettedes. Det kan ikke have været hans Alvor; thi han kan ikke tro, at han skulde kunne faae Noget til at tro, at det virkelig er Tilfældet. Her er jo ikke Tale om Sligt, men kun Tale om 25,000 Kr. til Lønning af Præster, og Resten af Midlerne blive, hvor de ere uden at kunne røres, med mindre Lovgivningsmagten giver sit Samtykke dertil. Dernæst sagde den ærede Drdsfører og sagde det med stor Høitidelighed: Det har altid været fastslaaet her, at, saa længe Præsteindtægterne vare faste, kunde det gaa, at de bleve udenfor Finantsloven, men naar de blive flydende, kunde man ikke finde sig deri. Men nu er det netop saa mærkværdigt, at den ærede Drdsfører (En Stemme: Forhenværende Drdsfører!) — ja, jeg skal se at tage mig det til Underretning — i sin egen Betænkning, som jeg ikke tvivler om, at han fremdeles finder overmaade dygtig, har udtalt ganske det Modsatte. Han siger nemlig i Betænkningen for 1876—77 Sp. 202: „Rigsdagen har fundet sig i, at de til Understøttelse for Fjortefirten hidtil anvendte Midler forvaltedes af Ministeren i Overensstemmelse med den fra tidligere Tid bestaaende Ordning, idet denne midlertidig betragtedes som en for Administrationen bindende Lov; man har ligeledes fundet sig i, at Administrationen af og til har fradraget ledige Præsteembeder en Del af Indtægterne til Fordel for de kirkelige Interesser i den paagældende Sognemenighed, skjøndt Berettigelsen hertil ikke er bleven anerkjendt.“ Det har man fundet sig i (Berg: Hør!); ja, det ærede Medlem kan gjerne sige: Hør, men jeg vil spørge ham om, hvorledes han kan faae en Praxis forandret, der har bestaaet siden 1849 eller før; men jeg nævner med Flid Tiden efter 1849. Det ærede Medlem maa vide, hvad han oftere er bleven mindet om, at det er slet i mange Aar, at Præsteindtægter ere gjorte flydende derved, at Præstegaardsjorder ere blevene solgte; men hvorfor har